

การศึกษาการใช้โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวมต่อภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยโรคซึมเศร้าวัยสูงอายุ
อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม



นางสาวนภสร แก้วนิลกุล

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING HOLISTIC NURSING PROGRAM ON DEPRESSION IN OLDER
PERSONS WITH MAJOR DEPRESSIVE DISORDER, MUANG DISTRICT,
SAMUTSONGKRAM PROVINCE

Miss.Napasron Kaewninkul

A Independence Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2008

นภสร แก้วนิลกุล : การศึกษาการใช้โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวมต่อภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยโรคซึมเศร้าวัยสูงอายุ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม. (A STUDY OF USING HOLISTIC NURSING PROGRAM ON DEPRESSION IN OLDER PERSONS WITH MAJOR DEPRESSIVE DISORDER, MUANGDISTRICT, SAMUTSONGKRAM PROVINCE) อ.ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ : อาจารย์ ดร.รังสิมันต์ สุนทรไชยา, 129 หน้า.

การศึกษาโครงการศึกษาอิสระเป็นแบบรายบุคคลวัดผลก่อนและหลัง ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยโรคซึมเศร้าวัยสูงอายุ ก่อนและหลังการเข้ารับโปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวม กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยโรคซึมเศร้าวัยสูงอายุ ซึ่งได้รับการคัดเลือกตามเกณฑ์คุณสมบัติ อาศัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวม แบบวัดภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุไทย TGDS ของกลุ่มฟื้นฟูสมรรถภาพสมองของไทย (2537) และเครื่องมือกำกับการศึกษา คือ แบบวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของ Rosenberg โดยเครื่องมือทั้ง 3 ชุดได้ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช จำนวน 3 คน เครื่องมือ 2 ชุดหลังทดสอบค่าความเที่ยงโดยคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson Reliability) เท่ากับ .88 และสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .84 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที

(Paired t-test)

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

ภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยโรคซึมเศร้าวัยสูงอายุหลังการได้รับโปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวมน้อยกว่าก่อน ได้รับโปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

5077828536: MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NUNRSING
KEYWORDS : USING HOLISTIC NURSING PROGRAM ON DEPRESSION IN OLDER
PERSONS WITH MAJOR DEPRESSIVE DISORDER

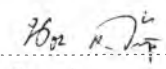
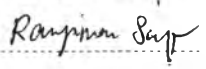
NAPASRON KAEWNINKUL : A STUDY OF USING HOLISTIC NURSING
PROGRAM ON DEPRESSION IN OLDER PERSONS WITH MAJOR
DEPRESSIVE DISORDER, MUANG DISTRICT,SAMUTSONGKRAM
PROVINCE. INDEPENDENT STUDY ADVISOR: RUNGSIMUN
SOONTHORNCHAIYA, Ph. D., 129 pp.

This one group pretest-posttest study was aimed at comparing depression scores of older persons with major depressive disorders before and after of using holistic nursing program. The study sample of 20 patients with depression scores of older persons with depressive who met the inclusion criteria were recruited from older persons with major depressive disorders, Muang District, Samut Songkram Province. The instruments utilized in this study were using holistic nursing program, Thai Geriatric Depression Scale and Rosenberg's self-esteem Scale. All instruments were validated for content validity by three professional experts. The reliability of the Kuder – Richardson Reliability were .88 and Cronbach's Alpha Coefficient.84. Statistical techniques used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and paired t-test.

The major finding was as follows:

Depression of on older persons with major depressive disorders who received the Holistic Nursing Program was significantly less than that before at p. 05 level

Field of Study : Mental Health and Psychiatric Nursing
Academic Year :2008

Student's Signature 
Advisor's Signature 

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.รังสิมันต์ สุนทรไชยา อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการอิสระ ผู้ซึ่งให้ความรู้ ชี้แนะแนวทางในการทำการศึกษากลับมาแรงบันดาลใจให้ผู้ศึกษาเกิดการมุ่งมั่น เกิดพลังที่จะทำให้โครงการศึกษาอิสระสำเร็จ ตลอดจนให้ความเมตตา เสียสละเวลาส่วนตัว เอาใจใส่ และให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษามาโดยตลอด ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระ อาจารย์ สกาวรัตน์ พวงลัดดา กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของ เครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ที่สนับสนุนทุนการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์และเจ้าหน้าที่บุคลากรคณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ให้บริการช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ตำบลบางชันแดง และกลุ่มผู้ป่วยที่เข้าร่วมโครงการศึกษา รวมทั้งบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกท่านซึ่งไม่ได้เอ่ยนาม ที่ให้ความร่วมมือในการศึกษา และดำเนินการศึกษา จนสิ้นสุดกระบวนการ

ขอขอบพระคุณ คุณพ่ออรุณ แก้วนิลกุลผู้ล่วงลับไปแล้ว คุณแม่เล็ก ทองดี ที่คอยสนับสนุนการเรียน และเพื่อนๆทุกคน ที่ให้กำลังใจมาโดยตลอด และขอบคุณจำปี ช่างวัฒนา ผู้ช่วยเหลือด้านสถิติ จนกระทั่งผู้ศึกษาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้

ท้ายสุดนี้สำหรับคุณค่าและผลประโยชน์ที่มีในโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอขอบให้เป็นประโยชน์ ผู้ป่วยโรคซึมเศร้าวัยสูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและผู้ป่วยโรคซึมเศร้าวัยสูงอายุทุกคน ขอให้มีความสุขภาพแข็งแรงตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
แนวเหตุผลและสมมุติฐานการศึกษา	5
ขอบเขตการศึกษา	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
1.แนวคิดเกี่ยวกับโรคซึมเศร้า.....	12
1.1.แนวคิดและความหมายโรคซึมเศร้าในวัยสูงอายุ.....	12
1.2.วิทยาการระบาดของโรคซึมเศร้าในวัยสูงอายุ.....	13
1.3.สาเหตุของการเกิดโรคซึมเศร้าในวัยสูงอายุ.....	13
1.4.อาการของโรคซึมเศร้า.....	17
1.5.ผลกระทบของโรคซึมเศร้าในวัยสูงอายุ.....	17
1.6.การวินิจฉัยโรคซึมเศร้า.....	18
1.7.การรักษาโรคซึมเศร้า.....	20
2.ภาวะซึมเศร้า.....	22
2.1. ความหมายภาวะซึมเศร้า.....	22
2.2. อาการของภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยโรคซึมเศร้าวัยสูงอายุ.....	25
2.3. การประเมินภาวะซึมเศร้า.....	28
3.การปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชขั้นสูงในการดูแลผู้ป่วยโรค ซึมเศร้าวัยสูงอายุ.....	31
4.ระบบบริการสุขภาพจิตชุมชน	36

	หน้า
5.แนวคิดสุขภาพแบบองค์รวม (HolisticHealth).....	38
5.1. ความหมาย ปรัชญา และแนวคิดการพยาบาลแบบองค์รวม.....	38
5.2. แนวคิดการพยาบาลแบบองค์รวม.....	39
5.3. เป้าหมายหลักของการพยาบาลแบบองค์รวม.....	40
5.4. ข้อกำหนดพื้นฐานของการพยาบาลแบบองค์รวม.....	45
5.5. แนวคิดการสอนให้บุคคลเข้าใจหลักในการปฏิบัติสุขภาพแบบ องค์รวม.....	45
5.6. การปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวม.....	48
6. สัมพันธภาพบำบัด.....	52
7. โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวมสำหรับผู้ป่วยโรคซึมเศร้าวัยสูงอายุ.....	56
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	64
การดำเนินการศึกษา.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล	88
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	93
รายการอ้างอิง	102
ภาคผนวก.....	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	112
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา	114
ภาคผนวก ค แบบฟอร์มพิกัดย์	116
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	118
ภาคผนวก ง ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
โครงการในการศึกษา.....	
ประวัติผู้เขียนโครงการศึกษาอิสระ	129

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	กำหนดการดำเนินกิจกรรม	73
2	คะแนนความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองหลังได้รับ โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวมของผู้ป่วยโรคซึมเศร้าวัยสูงอายุ	87
3	ตารางแสดง จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้	90
4	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วย โรคซึมเศร้าวัยสูงอายุ ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการพยาบาลแบบองค์รวม	92